

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Ina Bodean în numele inculpatului Oleg Troianov, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, în cauza penală, în privința lui

Troianov Oleg XXX, născut la XXX,
domiciliat în mun. XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 20.10.2018 pînă la 16.11.2018;

Instanța de apel de la 30.11.2018 pînă la 06.02.2019;

Instanța de recurs de la 09.09.2019 pînă la 30.10.2019.

Asupra recursului declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 16 noiembrie 2018, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Troianov Oleg a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Codul penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a încasat de la Troianov Oleg, în beneficiul statului, cheltuielile de judecată în mărime de 29 106,00 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Troianov Oleg, la 31 iulie 2018, aproximativ la orele 18:00, aflându-se în dormitorul apartamentului nr. 32, amplasat pe str. XXX, mun. XXX, în urma unui conflict iscat cu Șcurovschi Anatolie, având scopul de a-i cauza vătămări corporale ultimului, din motive huliganice, conștientizând urmările ce pot surveni în rezultatul acțiunilor sale, cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, i-a aplicat ultimului cu pumnii și picioarele multiple lovituri în regiunea corpului și a capului, cauzând părții vătămate Șcurovschi Anatolie, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 201803C1516 din 26.09.2018, vătămare corporală gravă, care a provocat decesul victimei.

3. Nefiind de acord cu sentința respectivă, acuzatorul de stat a depus apel prin care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei, cu aplicarea în privința inculpatului a pedepsei mai aspre; în rest a menține sentința primei instanțe. Apelantul a menționat că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă.

3.1. Nefiind de acord cu sentința respectivă, avocatul Violeta Sîrbu în numele inculpatului a depus apel prin care a solicitat casarea acesteia în partea încasării cheltuielilor de judecată în sumă de 29 106 lei din contul inculpatului Troianov Oleg. În motivare s-a invocat că, cheltuielile solicitate de către organul de urmărire penală sunt suportate de stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, s-a respins ca nefondat apelul avocatului Sîrbu Violeta în numele inculpatului Troianov Oleg.

S-a admis apelul procurorului, cu casarea sentinței primei instanțe, în partea stabilirii pedepsei, și pronunță, în această parte, o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Troianov Oleg, recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (1) Codul penal, se stabilește pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 ani cu executare în penitenciar de tip închis.

În rest, sentința s-a menținut.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță, corect, a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că inculpatul a săvârșit anume infracțiunea imputată. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de apel a constatat cu certitudine că Troianov Oleg a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (1) Cod penal.

Conform art.7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Conform art. 61 alin. (1), (2) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Instanța de apel a reținut că, individualizarea pedepsei este un proces personal - rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Conform art. 75 alin. (1), (2) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul pedepsei.

Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel urmează să examineze dacă s-a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 și 78 Cod penal și reieșind din scopul pedepsei penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei, care atenuază ori agravează

răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de apel a reținut că, inculpatul anterior a fost condamnat pentru infracțiuni deosebit de grave și anume prin: 1) sentința Judecătorei sect. Centru mun. Chișinău din 28.06.1999, în baza art. 121 alin. (2) pct. 1), 2), 7) Cod penal, la 10 ani privațiune de libertate fără confiscarea averii cu ispășirea pedepsei într-o colonie de corectare prin muncă cu regim riguros; 2) sentința Colegiului penal al Curții de Apel din 06.06.2003, în baza art. 74¹ alin. (2) Cod penal, la 11 ani privațiune de libertate cu aplicarea art. 40 Cod penal, prin cumul de sentințe, s-a adăugat parțial pedeapsa neispășită stabilită prin sentința Judecătorei sect. Centru, mun. Chișinău din 28.06.1999, stabilindu-i 12 ani privațiune de libertate cu ispășirea pedepsei într-o colonie de corectare prin muncă cu regim riguros. Infracțiunea este comisă fiind în stare de recidivă periculoasă. Astfel, instanța de apel atestă o orientare antisocială stabilă a inculpatului, atitudine care se regăsește în faptul că inculpatul nu a evitat comiterea altor infracțiuni. În cazul unei asemenea orientări antisociale decade raționalitatea blândeții pedepsei.

De asemenea, o trăsătură a personalității inculpatului poate fi caracterizată prin prisma modalității comiterii infracțiunii (survenirea decesului în rezultatul multiplelor lovituri). Modalitatea comiterii infracțiunii indică la faptul că inculpatul urmează a fi supus unei pedepse mai mari pentru a asigura, cel puțin la un nivel minim, unele scopuri ale pedepsei. În consecință, instanța de apel a considerat că apelul acuzatorului de stat urmează a fi admis, stabilindu-se astfel o individualizare a pedepsei care este legală, întemeiată, proporțională faptei comise și circumstanțelor reale și personale.

Instanța de apel a menționat că, ținând cont de circumstanțele comiterii infracțiunii, personalitatea inculpatului, este anterior judecat, a comis repetat infracțiuni deosebit de grave, astfel nu se află pe calea corijării și dorinței de a se reintegra în societate, fiind persoană predispusă spre comiterea de noi infracțiuni, nu a conștientizat gravitatea celor comise, de lipsa circumstanțelor atenuate și de existența circumstanțelor agravante, instanța de apel a considerat că scopul pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii nou infracțiuni, poate fi realizat cu izolarea inculpatului de societate, cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, apreciind pedeapsa aplicată ca una echitabilă și proporțională faptei prejudiciabile comise de către inculpat. Pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea condamnatului, persoana să fie silită să înceteze activitatea criminală și să-și modifice comportamentul în conformitate cu prevederile legii.

Cît privește încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, instanța de apel a menționat că, potrivit art. 227, 229 Cod de procedură penală și potrivit Legii nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare 09.02.2018 prin care a fost exclus alin. (2) din art. 143 din prezentul articol, a constatat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor urmează a fi încasate din contul inculpatului cu titlu de cheltuieli de judecată.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Ina Bodean în numele inculpatului Oleg Troianov, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar, prin care solicită casare acesteia cu menținerea sentinței în partea stabilirii pedepsei și respingerea solicitării

procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor de judecată în suma de 29 106 lei. Recurentul invocă dezacordul cu decizia instanței de apel privind aplicarea unei pedepse mai aspre și menținerea încasării a cheltuielilor judiciare. Recurentul menționează că, instanța de apel eronat a apreciat legislația națională cu privire la cheltuielile de judecată, mai mult, hotărârea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. De asemenea, apărătorul susține că instanțele de fond urmau să ia în calcul circumstanța atenuantă să opereze corect cu limitele stabilite de sancțiunea normei penale încriminată.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de referința procurorului, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or, în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul declarat de către apărător, Colegiul penal stabilește că în recurs, apărătorul invocă temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală indicând că, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Autorul recursului consideră că, instanța de apel eronat a menținut încasarea de la inculpat în bugetul statului a cheltuielilor judiciare, deoarece statul nu este obligat să suporte aceste cheltuieli.

Potrivit art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

Prin urmare, se atestă că norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărî asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli, ori, instanța de apel în cazul dat, just a respins încasarea cheltuielilor de judecată.

Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

În această ordine de idei, instanța de recurs ordinar susține poziția instanței de apel care corect a respins ca fiind neîntemeiată solicitarea apărătorului cu privire la neîncasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare.

Ca urmare, Colegiul penal conchide că, temeiul indicat de către apărător nu este aplicabil din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor adoptate pe caz.

Colegiul reține că în susținerea recursului avocatul a invocat și prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când pedeapsa inculpatului nu a fost individualizată corect, însă instanța de recurs consideră că, prevederile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar servi ca temei de implicare a instanței în sensul casării deciziei instanței de apel.

Colegiul reține că, recurentul critică decizia contestată în partea ce ține de pedeapsa stabilită inculpatului, considerând-o prea aspră, solicitând în acest sens, stabilirea unei pedepse mai blânde.

Instanța de recurs remarcă, că criticile formulate de recurent, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel respectând prevederile art. 414 alin.(3) și 417 alin. (1) pct.7) și 8) Cod de procedură penală, cărora instanța le-a dat o motivare clară și argumentată expusă în pct. 4.1. al prezentei decizii, soluție, care este susținută și de instanța de recurs și a cărei reluare nu se mai impune.

Privitor la pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de apel, Colegiul consideră că acesta și-a motivat just soluția adoptată în acest sens, acordând deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77 Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei, stabilite conform sancțiunii articolului incriminat, iar în sprijinul statuării respective relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

În speță, la stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Instanța de recurs reține că, solicitarea avocatului privind aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse mai blânde, este neîntemeiată, or doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de judecată, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei recalculări și reduceri a pedepsei.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită acestuia, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei mai blânde, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Ina Bodean în numele inculpatului Oleg Troianov, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2019, în cauza penală, în privința lui **Troianov Oleg XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **02 decembrie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan